



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum**

**Tympe, Matthäus**

**[Köln], 1614**

Reverendissimo Et Illvstrissimo Principi Ac Domini, D. Theodoro Episcopo  
Paderbornensi, S. R. Imperij Principi, Domino suo Clementissimo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)



REVEREN-  
DISSIMO ET IL-  
LUSTRISSIMO PRINCIPI

AC DOMINO, D. THEODORO

*Episcopo Paderbornensi, S. R. Imperij*

*Principi, Domino suo Cle-  
mentissimo.*



Ublimis ille apex Phi-  
losophorum *Plato*, illu-  
strissime Princeps, &  
Patrone Clementissime,  
discipulos suos admone-  
bat ut se ebrios in specu-  
lo contemplarentur, sic  
enim fore, ut, dum faciem suam furibun-  
dam, fanaticam, ac turbulentam intue-  
rentur, in posterum ab ebrietatis vitio ab-  
horrent. Huius præceptor *Socrates* sua-  
visse discipulis fertur, crebro ut semet in  
speculo contemplarentur, ut, qui eorum  
sua pulchritudine sibi foret complacitus,  
procuraret ne corporis dignitatem mo-

(:) 2 rum

P R A E F A T I O.

rum dehonestamento pollueret: qui vero minus in se visendam formam inspectasset, strenue laboraret, ut virtutis splendore inopiam formæ collustraret, seu, quod corpori deesset virtutibus compensaret. *Pythagoras* denique discipulis mandabat in speculo se, non ad lucernæ alicuius lumen, sed ad solem contemplari, non inconcinne innuens cum optimis & doctissimis esse conferendum pedem, unde quantum promouerimus quantumque nobis desit clarius illucescat.

Quot hic  
exempla,  
tot specula.

Ego vero in hoc spirituali Clericorum Speculo, omnibus qui se diuino ministerio dedicarunt, exempla bonorum Clericorum tanquam specula diligentissime contemplanda, nec non vita ac moribus exprimenda propono. Rectissime enim

24. Mor. 6.  
6.

ait S. Greg. *Qui plenissime intelligere appetit qualis est, tales debet conspiciere qualis non est, ut ex bonorum forma metiatur, quanto ipse deserto bono deformis est. Ex ijs quippe quibus plenissime bona adsunt perpendit recte quæ sibi minus sunt, atq; in illorum pulchritudine conspiciat fæditatem suam, quam in semetipso & perpeti potest, & sentire non potest. Iustorum ergo debemus vitam conspiciere ut subtiliter deprehendamus nostram, illorum species quasi*

P R A E F A T I O.

quasi quadam forma nobis imitanda proponitur, quia viua lectio est vita bonorum. Et S. Chryso-  
 stomus: Propterea sanctorum omnium vitas & conuersationem in diuinis scripturis praescriptam spiritus sancti gratia reliquit, ut discerent quod licet eiusdem fuerint natura, virtutibus tamen studuerunt, ne simus nos ignaui ne desides in ijs exercendis. An non natura nostra fuit & B. Paulus? Flagro amore huius viri, & propterea continuo versatur ipse in ore meo, & quasi in architypum aliquod exemplar ita in illius animam respiciens obstupesco, in hoc vim miram affectionum supplantationem, fortitudinis excellentiam, amoris in Deum feruorem, & arbitror quod vnus homo omnes virtutes congregarit & perfecerit.

Hom. II. in Gen. agens de profectu faciendo in virtutibus.

Atque speculi huius ex bonorum duntaxat Clericorum exemplis fabricam & concinnationem ideo libenter suscepi, quod mihi persuasi posse hoc Ecclesiae Christi ministris esse calcar & incitamentum ad virtutem sectandam ac vitium fugiendum, eosque ex contemplatione horum exemplorum hunc fructum collecturos vt purgato mentis obtutu Clarius diuinam erga se voluntatem intueantur, iuxta normam illius se suosq; actus com-

Fructus huius speculi, puritas animae, lumen gratiae, & post huius visa curriculum beatissima visionis fructus.



P R A E F A T I O.

*Virtutis  
tramitem  
seclari, &  
vitiis  
lenocinia  
deuicere,  
est legem  
implere.*

ponant, videndæ ipsius faciei in cœlis in se desiderium inflamment, & eiusdem aliquando idonei speculatores fiant De malis Clericis altum hic volui esse silentium propterea quod benignitatis seu liberalitatis commendatione auarum argui, & castitatem laudando libidinosum obiurgari non ignoravi.

Te autem vnum, Reuerendissime & Illustrissime Princeps, huius Speculi Clericorum propterea tutorem ac Patronum elegi, quod Cels. Tux Religionem Orthodoxam tam egregio zelo tot annos propugnanti ac latissime propaganti Clerus sese plurimis nominibus obstrictum esse mecum confitetur libentissime. Quanta enim commoda ad omnes posteros transmittet, & in vniuersam hanc prouinciam importabit nouum Soc. Iesu Collegium admiranda tua munificentia Paderbornæ & exædificatū & amplis redditibus dotatum ac ditatum. Quantum boni non in tuam solum ditionem, sed in exterarum etiam nationes diffundet Nouitiatus Tua beneficentia etiam Paderbornæ constitutus? Quantos denique fructus per vniuersam Germaniam disseminabunt doctissimi Philosophiæ ac Theologiæ Professores  
illu-

P R A E F A T I O.

Illustri benignitate Tua ibidem liberalissime fundati? Hi certe innumeros in S. Palstra exercitatos milites in apertam cum hostibus Ecclesiae aciem producent. Hi dogmata vera ac salubria confirmabunt, adulterina ac spuria dissipabunt, deformes, inquam, errores & de cauernis orci egredientes colubros Euangelico ente detruncabunt. Hi corda haëreticorum dura ac instar filicis indomabilia sermonis malleo contudent, & fulminis in morem disijcient. Hi multa studiosorum millia à mortiferis culpis prohibebunt, & innumeris, ab insidiosa vitiorum via auersis, directum ad cœlum iter ostendent.

Tibi igitur, Reuerend. atque Illustrissime Princeps, tam benignissimo atque munificentissimo Clericorum P A T R I (vt alias Heroicas tuas virtutes ne attingam quidem) Speculum hoc Clericorum debetur, tibi illud æternum cum omni reuerentiæ significatione offero, dico, & consecro.

Magnus illi animarum nostrarum Episcopus Christus Iesus Reuerendissimam <sup>25.</sup> atque Illustrissimam Celsit T. sub grauissimarum rerum & curarum ponderibus

*P R A E F A T I O.*

mente recta gradientem , Romanæ seu  
Catholicæ Ecclesiæ nec non imperio Ro-  
mano quam diutissime conseruet inco-  
lumem, Dat. Monasterij in collegio Det-  
teniano Anno CHRISTI 1614.

T. Reuerendissimæ & Illustrissimæ  
Celsitudinis

Seruus & humilis Cliens.

Matthæus Tympius SS.  
Theol. L<sup>d</sup>.

A V-